

DOKOŘÁN
KVĚTEN
2020
CENA 48,- Kč

VÁŽENÍ DIVADELNÍ PŘÁTELÉ,

obvykle se na vás obracím s jistotou, že vše, o čem si chci s vámi na tomto místě povídat, je založeno na jasném přesvědčení, že všechno funguje tak, jak má. Samozřejmě tak, jak si já myslím, že to má fungovat. To je nezadatelné právo každé lidské bytosti (tedy i moje), předpokládat, že „svět se točí“ dle jeho představ. Však jak taky jinak? Řekněte dítěti, aby si zakrylo oči a ono vám odpoví, že se svět ztratil. A náš svět tak, jak jsme jej znali, se nám ztratil, a přitom naše oči zůstaly otevřené...

Rád bych vám řekl, co všechno krásné společné nás čeká. A taky kdy nás to čeká. Avšak dnes se má přesvědčení vymykají mým očekáváním. A to nemám rád. Nemám rád nejistotu. V naší divadelní profesi je to něco, čemu se veškerým svým úsilím snažíme vyhnout. Vždyť i improvizace jsou tehdy nejlepší, pakliže jsou skvěle připraveny.

V našem divadle – ve vašem divadle děláme všechno pro to, abychom věděli, co se stane nejenom za měsíc, za rok, ale taky za vteřinu. Divadlo se totiž jinak dělat nedá. A tak nás, prosím, omluvte, když v této zvláštní době nejsme schopni ani vám, ani sobě přesně sdělit, co se bude dít za měsíc, za rok, za vteřinu...

Ale doufáme... doufáme, že naše děti budou chodit normálně do školy, že si plně užijeme letošního léta, že se budeme setkávat v našich divadelních budovách i na Biskupském dvoře. Děláme pro to všechno. Nové inscenace zkoušíme v rouškách, s „odstupy“ a skvělou náladou, vyrábíme dekorace a šijeme kostýmy. Věříme... věříme, že se z časů bez kontur vrátíme do časů normálních. Že budeme znovu žít ve svobodném prostředí, v němž budeme svobodně dělat to, co chceme. Samozřejmě, že s vědomím, že to, co konáme, neublíží žádnému z našich bližních v kontextu s dávným pravidlem východní filosofie, že lidské štěstí je pouze tehdy dokonalé, pokud není založeno na neštěstí někoho jiného.

Naše včerejší pevná přesvědčení se nám v konfrontaci se současností proměňují v nezvykle neuchopitelné, nejasné informace, s nimiž si prostě nevíme rady. Kdo říká opak, lze, podobně jako jeden prezident v docela velké zemi nazývané USA, který zpočátku vše bagatelizoval, aby později tvrdil, že o pandemii věděl mnohem dřív než kdokoliv jiný.

Lhát se nemá a nemá se ani mlžit. I proto vás prosím o trpělivost. Potřebujeme jasné informace (kterých se nám zatím nedostává), abychom vám mohli říct, kdy a co se přesně v našem divadle odehraje. Děláme všechno pro to, abychom pro vás byli stoprocentně připraveni. A budeme. Těšíme se na naše nová setkávání, bez nichž nemá naše profese smysl.

V okamžiku, kdy získáme přesné informace, vás budeme plně o všem informovat.

Děkujeme za vaši podporu, kterou nám vyjadřujete mnoha krásnými způsoby! Děkujeme s vírou, že se brzy znovu setkáme při svátcích divadla!

Za všechny své kolegy

Stanislav Moša, ředitel MdB

Protože současná situace nepřeje společenským setkáním ani veselým večírkům, z nichž vám obvykle na tomto místě nabízíme fotografie, rozhodli jsme se pro tentokrát zaplnit tuto stranu tím, co se děje v našich domácnostech. Snad vás obrázky našich dětí potěší.

Holčička – chobotnice podle Lili Janotové

Ručičky šestileté Natálky, se kterou je doma Ivana Odehnalová

Syn Soni Kubíšové Damjánek si rád hraje s lepidlem

Kluci Hudcovi mají rádi zvířátka

Štěpánek Matěj má o své mamince Martě jasnou představu

Štěpánek Jícha se už těší, až večerníčky vymění aspoň za jeden večer s chystanou pohádkou O statečném kováři...

Dvouletá Julinka Kolářová se s barvami umí pěkně vyřádit

Barvy se nebojí ani Oliver, syn Evy Jedličkové

STALO SE...

Hanička Skodová už je velká slečna....

... zato její brácha Kubík Kachlíř si ještě užívá barev bez pravidel

Obrázek Amálie Kratochvilové vysvětlení nepotřebuje

Bruno a Zora od Nikol Kratochvilové tvoří rádi společně

„Nebojte, vše bude v pohodě,“ vzkazuje Eli od Lenky Černé

Kouzelnou rybu namalovala Karolínka od Andrey Zelové

Severánek Anety Majerové posílá pirátskou loď

Jednorožci od Karolínky Čiveráčkové

Jonáš Florián
HAIKU

Podzim
Přikryli matku
její tiší synové
sami jsou nazí

Na lesní cestě
Paprsek slunce
skrz smrky hřeje víčka
slepému srnci

Duny
Čas jako písek
sype se mezi prsty
pouště mizí

Večerní
Prázdňá obloha
žádná známka života
přesto se těším

Město
Nespočet bytů
mnoho záclon
plno tajemství

Doposud jsme v této rubrice představovali spíše básnickou tvorbu dlouholetých členů našeho divadla, ale „básnické střevo“ projevují i naši relativní nováčci. Mladý herec Jonáš Florián ke svým haiku dodal: „Líbí se mi jednoduché zachycení určitého obrazu, pocitu. Zároveň je to nedoslovené. Skutečnost nebo podstata věci se nedá naplno chytit a pocítit, ale cítím, že skrze haiku se k nim mohu alespoň trochu přiblížit. To podle mě platí i pro herectví (a další umělecké formy). Je to způsob, jak zachytit hloubku věci a převést ji do formy, které jsme schopni rozumět. Jako by se zhmotňoval abstraktní svět.“

-jš-

B | R | N | O |

STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO
FINANČNĚ PODPORUJE
MĚSTSKÉ DIVADLO BRNO,
PŘÍSPĚVKOVOU ORGANIZACI

MINISTERSTVO
KULTURY

PARTNEŘI DIVADLA

CARent

Mercedes-Benz

HOŠEK MOTOR

AUTOCONT

Aleš SLANINA

NEUMÍM LEŽET A NIC NEDĚLAT

Aleši, setkáváme se v období pro herce nepříteli pozitivním, tedy v období domácího samostudia, ale vlastně i takového nařízeného odpočinku. Jak vypadá tvoje domácí karanténa?

Rozhodně musím stále něco dělat. Opakuji si a učím se texty, neustále si něco zkusím a také přemýšlím nad rolemi. Pasivní odpočinek pro mě rozhodně není to pravé. První čtyři dny jsem měl tedy obavy, abych se pak vešel do kostýmu, ale naštěstí máme doma rotoped a také pravidelně cvičím pilates, který se v těchto dnech předvádí online na sociálních sítích. Jen tak ležet a nic nedělat, to opravdu neumím. A když už není zbylí, tak uklízím. ☺

Ani na dovolené neumíš nic nedělat?

Na dovolené ano, ale to je vlastně jediná část z celého roku. Ale i na dovolené, když je například v hotelu posilovna, tak se tam jednou za den objevím a třeba běhám na pásu. Ono se totiž může stát, že se pak po celém all inclusive pobytu člověk nevejde do oblečení, ve kterém přijel. ☺ Ale na dovolené určitě neuklízím, asi by se na mě dívali divně, kdybych si uklidil pokoj sám před tím, než dorazí pokojská. ☺

Divadla v České republice byla uzavřena jen několik dní před premiérou nového muzikálu Grand Hotel. Než se dostaneme k samotnému zkoušení, zajímalo by mě, jaké byly tvoje pocity, když ses dozvěděl, že budeš hrát Barona?

Byl jsem opravdu moc rád. Muzikál *Grand Hotel* jsem sice znal málo, na rozdíl například od režiséra Stana Slováka, který měl možnost vidět toto dílo v Bratislavě v režii pana Bednárika. Ale poslechl jsem si písničky, přečetl synopsi a začal jsem se těšit. Jednak proto, že ta role je opravdu nádherná, a zároveň také proto, že nádherná je i celá hra. V tomto muzikálu není jedna hlavní role, je jich tam asi pět nebo šest, všechny tyto postavy mají stejný prostor a každá z nich má vlastně normální, lidský a zároveň zajímavý příběh. Někdy jedná překvapivě a někdy se s jejich konáním ztotožňuji. Vše se pak odehrává v muzikálu, který je opravdu krásný. A teď nemyslím krásu povrchní, žádné pozlátko ani kýč, ale mluvím o tom pravém významu slova krása. ***Nějaké ukázky jsi viděl už před tím, než vyšlo obsazení. Napadlo tě, že bys zrovna ty mohl hrát postavu Barona?***

To mě upřímně nenapadlo. Nebudu lhát, že bych si na tuto roli nemyslel, protože Baronovy písně

jsou opravdu nádherné. O to větší bylo překvapení, když jsem se našel na křestním listu k této inscenaci právě v roli Barona Felixe Amadea Benvenuto von Gaigern.

Věšinou hraješ romantické hrdiny nebo vtípáky, blázny a komedianty. Najdeme u Barona nějakou z těchto vlastností?

Řekl bych, že určitě. Každý se do své role zapojuje zároveň i jako spolutvůrce a tím, že já jsem trochu romantik a trochu blázen, tak to, možná nevědomky, propašuji do každé role – samozřejmě v rámci nějakých zadaných mantinelů. ☺ Tady ale určitě převažuje ta romantická část, pro to bláznovství zas až tolik prostoru není. Spíše bych to nazval nadhledem než nějakými legráckami.

Ale když tě tu a tam nějaký vtípek napadne, je tomu režisér Stano Slováček nakloněn?

Samozřejmě, že to dovolí, ale hned to pak zruší. ☺ Bud' on, anebo Klárka Latzková. ☺ Ale v rámci zkušebního procesu je to vlastně taková očista. Když například zpracováváme něco vážnějšího, je občas dobré udělat i nějaký nemístný humor, ale hned potom nastává „sebecenzura“ a na další zkoušce už se to neopakuje.

A stává se, že se tam nějaká humorná vložka, která není ve scénáři, zachová?

To se stává, řekl bych, vždycky. Když vznikne nějaká zajímavá interakce s kolegou, která neruší, a naopak pomáhá, tak tam zůstane, ale samozřejmě, že někdy se i po právu vyškrtne.

Už jsem si poslechl několik ukávek z tohoto muzikálu a musím říct, že hudba je nádherná. Ale přijde mi, že je Grand Hotel pěvecky náročnější než většina jiných muzikálů, nepletu se?

No, není muzikál jako muzikál. Kdybych to měl srovnat například s tím, co jsem zpíval v muzikálu *Pokrevní bratři*, tak je to určitě náročnější, protože tam se jednalo spíše o činoherní roli. Na druhou stranu, ve srovnání například s muzikálem *Mozart!*, je to pěvecky náročné asi stejně.

Muzikál Grand Hotel byl před neplánovaným volnem už prakticky nazkoušený. Jak zkoušení probíhalo? A nemáš teď strach, že všechno zapomeněš?

Vzpomínám jen v dobrém. Pro mě to byla směsice pohody a řekl bych, že i tvrdé práce. K tomu mám skvělou alternaci a v našem divadle se máme všichni rádi, tak spolu i rádi zkoušíme a hrajeme. A jestli zapomenou? To určitě ne, tedy

V muzikálu *Mozart!*,
režie: Stanislav Slovák

pokud to nebude trvat tři roky. ☺ Součástí profese je určitě i to, že si herec svou roli neustále oživuje. Že se nám na nějakou dobu uzavřelo divadlo, neznamená, že bych s tím i zavřel scénář. Stále nad rolí přemýšlím a věřím, že premiéra bude brzy. Spíš to vnímám tak, že je to pauza na takový nádech, což může být zároveň plus pro to, že role v člověku uzraje, a ještě víc vás podpoří v tom „těšení se“. Pro příklad – zkuste si představit, jak by se choval kuň na Velké pardubické, když by stále čekal v kóji a vy byste ji neotevřeli. Tak o to rychleji a dynamičtěji pak vyrazí, když ho potom pustíte.

Rok 2020 je pro Městské divadlo Brno velmi důležitý, protože právě letos slaví velké výročí, a to sice 75 let od založení divadla. Tak co kdybychom i my trochu zavzpomínali? Jaké byly tvé začátky?

Na své začátky nezapomenu opravdu nikdy. Když mi bylo třináct let, šel jsem do MdB na svůj první konkurz, a to na muzikál *Svět plný andělů*. Jako dnes si pamatuji, že na zkušební číslo jedna byla choreografická část, přes kterou jsem nějakým záhadným způsobem prošel. Sice jsem chodil do folklorního souboru, tam nějaká taneční průprava byla, ale spíš si myslím, že si mě s někým spletli. ☺ Pak jsem šel zpívat. Když jsem se díval po ostatních, tak všichni měli noty anebo hudební základ, což jsem vůbec netušil, že

mám mít. Písničku jsem si připravil tak, že jsem si ji doma broukal s originálem a nikdy jsem ji nezpíval nahlas. Bylo to hrozné a pan ředitel mi jen na odchodnou řekl takovou tu obligátní, konkurzovou větu – zpívejte dál. Mohlo to znamenat, že si mám zpívat doma a mít hezký koníček, ovšem já jsem si to tenkrát vyložil tak, že jsem obrovský talent. ☺ Tak jsem zpíval a zpíval a asi se to i zúročilo, protože o rok později jsem šel na konkurz do company muzikálu *West Side Story* na německé turné, tam mě tedy také nevezali, ale nabídl mi hostování v muzikálové baladě *Koločava*. To byl nezapomenutelný zážitek doplněný spoustou humorných situací. Na jedné ze zkušeben jsem například potkal kolegyni, kterou raději nebudu jmenovat, ale z hlediště jsem ji znal jako křehkou, romantickou dívku. A první slovo, které jsem od ní slyšel, taky raději zmiňovat nebudu. ☺ K tomu měla špatnou náladu, kouřila a byla odličená. A mně to vlastně přišlo fascinující. Poprvé jsem si uvědomil, že každý herec má více tváří.

Jak tě tehdy vnímali kolegové? Uměl sis už tenkrát představit, že si s nimi jednou budeš tykat? Nad tím jsem tenkrát vůbec nepřemýšlel. Já jsem si připadal, jako když mimozemšťan spadne na Zem a jen se všemu diví. Všechno bylo nové a všemu jsem se učil velmi pomalu, tak jsem se soustředil hlavně na to, aby bylo vše v pořádku.

S Hanou Holišovou
v muzikálu *Pokrevní bratři*,
režie: Stanislav Moša

Ale měl jsem pocit, že mě všichni berou úplně fantasticky. ☺ Byli neuvěřitelně milí a hodní, a kdybych to měl dnes srovnávat s jinými divadly, tak to bylo opravdu rozdílné. Například Zdeněk Junák a Lára Kolář za mnou přišli a představili se mi jako první a řekli mi: „Dobrý den, pane kolego, jmenujeme se Zdeněk Junák a Lára Kolář a budeme tu spolu hrát.“ Je vlastně unikátní, že se u nás v divadle chovají starší kolegové k nováčkům tímto způsobem.

A dokázal bys vzpomenout na nějaké divadelní mezníky?

Prvním mezníkem je samozřejmě už zmiňovaná *Koločava*, ta byla nezapomenutelná. Dodnes si pamatuji, že jsem měl kalhoty z takového škrábajícího materiálu. ☺ Také si pamatuji, že při spouště písniček jsem jen seděl v portále a poslouchal jsem, protože mi připadalo neuvěřitelné slyšet vše naživo, zdarma, a naopak za to ještě peníze dostávat. ☺ Pak jsem hrál delší dobu ve sboru, za což jsem moc vděčný, protože to byla opravdu skvělá průprava, ale první obrovskou rolí byl *Mozart!*. Tenkrát jsem v tomto představení i absolvoval. Prakticky jsem neslezl z jeviště. To byl nádherný a zároveň i náročný kus, na který vzpomínám opravdu rád. Ale těch krásných rolí pak bylo ještě hodně, nerad bych ublížil těm, které teď nevzpomenu. Rád bych zmínil například muzikál *Pokrevní bratři*, což byla vel-

ká „srdcovka“, miluji postavu Dafne v muzikálu *Sugar!*, nádherný byl muzikál *DUCH, Ostrov pokladů* a samozřejmě nespočet takových noumů a vtipálků jako Pešek v *Noci na Karlštejně*, Jimmy ve *Flashdance* a tak dále. A v poslední době například Angel v muzikálu *RENT*. To pro mě byla zase úplně jiná poloha, jiná postava, jiný člověk s velkým dramatickým obloukem a humorem a to mám moc rád.

A pojd' me humorem naše vzpomínání ukončit. Vzpomeň si na nějakou neobvyklou nebo humornou situaci?

No, s odstupem času už je to veselá historka. ☺ Když jsme v opavském divadle hostovali s *Koločavou*, tak tam je prostor, kterému se dodnes říká Alešova soutěska. Byly to schody a vprostřed těch schodů byla taková mezera. Těžko se to popisuje, jen prozradím, že výška těch schodů byla asi dva a půl metru. A právě na nich jsem si měl plácnout s Petrem Štěpánem. Bohužel, udělal jsem úkok stranou, naše ruce se neseťkaly a spadl jsem do té soutěsky jak míček v pinballu. Zavolali mi sanitku, do které jsem nastoupil v kostýmu zbojníka. V nemocnici se na mě dívali jako na blázna, tak mě zase poslali nazpět. Otlučení a v šoku jsem se odpočel k autobusu, a protože mi kolegové chtěli udělat pohodlí, uložili mě do takového prostoru, kde odpočívá druhý řidič. Tam jsem si lehl, a když mě přišla zkontrolovat vedoucí zájezdu, tak prudce rozrazilla dvířka, kterými mě ještě práskla do hlavy. ☺

A v poslední době se mi také občas stane to, že se v šatně připravím na představení, obléknu si kostým, a když přijdu do maskérny, zjistím, že se hraje něco úplně jiného. ☺

A co popřát divadlu do dalších pětasedmdesáti let?

Především bych chtěl pozdravit všechny naše diváky. Moc se na vás všichni těšíme a věříme, že to budeme právě my, kdo vám brzy zvedne náladu, naleje vám energii do žil a připraví vám krásný večer. A divadlu bych popřál mnoho pěkných představení, plná hlediště a hlavně – otevřeně divadlo.

Text: Luboš Goby,
foto: Tino Kratochvíl

DIVADLO V KARANTÉNĚ

Už skoro měsíc je divadlo zavřeno a všichni se vznášíme ve vzduchoprázdnu plném informací o nemoci, která přichází odkudsi z dálky. Ale o naší situaci nevíme vůbec nic. Je to poprvé, kdy jsme nuceni zavřít se doma, a i když bychom měli nyní finišovat a připravovat novou sezónu, ocitli jsme se v divném období. Divné je hlavně proto, že nevíme, co bude dál. Přes počáteční optimismus se pomalu dostáváme do letargie a očekáváme dny příští, které přinesou snad dobré zprávy. Blýská se na dobré časy, a tak to nakonec dobře dopadne. Tento zvláštní čas s sebou nese i zvláštní situace. Třeba přelom března a dubna je v divadle ve znamení největšího shonu na komerčním oddělení. Naši předplatitelé si obnovují své předplatné na další divadelní sezónu, což je největší nápor na malou kancelář, plnou telefonů, počítačů a šesti žen, které musí v krátké době obhospodařit stovky, ba i tisíce objednávek. Když jsem za nimi přišla uprostřed karantény, která uvedla divadlo do nezvyklého ticha, ocitla jsem se v nebývalém shonu. Místo šesti žen seděly u stolu pouze tři, ve tvářích se zračilo napětí a telefon neustále zvonil. Ono státní nařízení o uzavření divadel tvrdě dopadlo právě na tato děvčata, která musela začít ře-

šit celou situaci v oslabení. Tři z nich totiž mají malé děti a musejí se jim věnovat doma. Zůstala jich tedy jen polovina na obrovský kus práce. A že tento nápor je docela náročné ustát i v plném nasazení, to ví jen ten, kdo někdy jednal s lidmi. Co ale nyní? Nabídla jsem své mizerné síly, třeba pomohou. Ulevilo se jim, když jedna z maminek nechala své potomky v péči manžela a přišla jim pomoci. I tak byly rády, když jsem usedla na jedno uvolněné místo a odvedla tu nejméně náročnou práci, která spočívala v kontaktu s těmi z vás, kteří jsou ve spojení s divadlem pouze telefonicky. Co je na této situaci asi nejhorší? Přesně to, že pokud si chcete své předplatné pohodlně vyřídit, pořád je nejjednodušší cesta zastavit se za nimi do kanceláře, abomná vyřídit osobně, zaplatit a spokojeně odejít s novou kartičkou, na níž ještě neuschla fixou vypsaná místa v abonentní skupině. Vše trvá pár minut, a proto se nikdy netvoří příliš velké fronty. Co ale dělat v situaci, kdy lidé přijít nemohou? Komplikace je na světě. Je třeba oslovit vás všechny a požádat vás o elektronický kontakt. Spoléhat se na vás, že nám pomůžete tím, že správně vyplníte všechny údaje. Abomná totiž může koupit jeden člověk pro pět dalších lidí, takže když se nám pak

nahlásí paní Voříšková a chce své místo, ačkoli my toto jméno nemůžeme najít v systému, musíme ji pak kontaktovat, křížovým výsledkem se dozvědět, o jakou jde abonentní skupinu a které místo má, aby se paní Voříšková nakonec divila, že její místo je koupeno na jméno její kamarádky paní Ochvátalové (která to ale vždy vyřizovala za ni) a proč tedy neznáme paní Voříškovou, když k nám přece chodí už dvacet let?! Když toto vše zdárně vyřídíme a nakonec se s paní Voříškovou domluvíme, musíme její místa vyfakturovat, zaslat fakturu, čekat na platbu, a až se platba zobrazí na účtu, teprve potom lze poslat abonentky. Vše je tedy mnohem zdoluhavější, náročnější na počet úkonů, které musí děvčata na komerčním vykonat, a mnoho údajů navíc musí nyní hlídat. Do toho neustále zvoní telefon, kdy se lidé celkem pochopitelně zajímají, jak to bude s jejich zakoupenými lístky na představení, která se neuskutečnila. Jenže vše je v pohybu a informace se mění ze dne na den. Těžko cokoliv předjímat. Takže děvčata trpělivě vysvětlují, fakturují a občas se podaří udělat si chvíli a najíst se.

Když jsem tak mluvila s našimi předplatiteli, zajímalo mě, jaké inscenace loňské sezóny se jim líbily a na co se těší v té příští divadelní sezóně. Paní doktorka Lenka Fědorová si ukradla malou chvíli v nemocnici a věnovala mi pár minut svého nabitého času: „Moc se mi líbil *Santiniho jazyk*, protože mám velmi ráda dramatické kusy, které jsou trošku milostné a trošku napínavé. A samozřejmě *Mamma Mia!* je prostě klasika. Navíc skvěle udělaná. V příští divadelní sezóně se hodně těším na *Janu Eyrovou*. Docela by mě zajímalo, jak to bude vypadat jako muzikál. Já totiž ráda vzpomínám na muzikál *Papežka*, který také zpracovával docela netradiční příběh, a přesto mu slušel muzikálový šat. Zajímavá bude určitě i *Dantonova smrt* od Georga Büchnera.“ Ještě jsem se stihla zeptat, jak dlouho vlastně chodí do našeho divadla, a paní doktorka se ke svému vlastnímu překvapení dopočítala dvacet let, neboť začala chodit do divadla již jako školačka. Také paní Barbora Kotulánová je naše dlouholetá věrná divačka a velmi ráda zavzpomínala na loňskou divadelní sezónu: „Já se nesmírně těším na *Antonia a Kleopatru*. Doufám, že se divadlo brzy otevře a já si budu moci užít toto představení. Podobné to je i s muzikálem *Devět křížů*, který ale, jak jsem se dozvěděla nedávno,

přesouváte až na sezónu 2021/2022. Také *Santiniho jazyk* byl velmi dobře udělaný, ale já jsem byla silně ovlivněna knihou, kterou jsem četla a vytvořila jsem si trošku jinou představu. Ale TOP je prostě *Mamma Mia!*. Ten muzikál se vám tak povedl! Přestože je to notoricky známo, musím říct, že se mi to líbilo víc než slavný film. Hrozně jsem se odreagovala a užila si ho. Je to nádherně zpracováno, skvěle herecké i pěvecké výkony, prostě paráda! V příští divadelní sezóně se těším vlastně na vše. Třeba *Bella Figura* od Jasmíny Rezy bude zajímavá činohra, protože si pamatuji inscenaci *Kumšt*, kterou jste od této autorky kdysi uváděli. A překvapila mě *Jana Eyrová* jako muzikál. Hodně mě zajímá, jak to bude zpracováno. A komedie *Světáci* bude určitě skvělá. Docela by mě zajímalo, jaké tam bude herecké obsazení.“

Je zřejmé, že v loňské sezóně se povedl skutečně velký hit, muzikál *Mamma Mia!*. Ten totiž také jako první uvedla paní Anna Hloušková: „Musím říct, že tento muzikál se vám opravdu povedl. To bylo opravdu bezvadný. A já chci ale také zavzpomínat na *Lakomce*, protože to byl opravdu nesmazatelný zážitek, na který dodnes vzpomínám. Musím ale říct, že mně se u vás líbí vždy všechno. Moc hezký byl *Santiniho jazyk*, výborní byli oba hlavní představitelé, pan Halberstadt a Dušan Vitázek. Těším se na *Grand Hotel* i na *Antonia a Kleopatru*. A v příští sezóně se nejvíc těším a jsem hodně zvědavá na *Janu Eyrovou* a pohádkový muzikál pro celou rodinu *Sněhurka a já*. Vezmu s sebou do divadla vnuky a užijeme si to spolu. A nesmím zapomenout na *Světáky*, protože mám hrozně ráda ten slavný film. Ale taky by mě docela zajímala *Dantonova smrt* i *Noc pastýřů*. Nejvíc se ale těším na *Pretty Woman*. Já se vlastně těším na vše, co uděláte!“ Jsme tomu rádi a snad paní Hlouškovou nezklameme. ☺

Paní Hanu Polanskou jsem zase vyrušila z daňového šilenství, a tak byla ráda, že může chvíli myslet na něco jiného, než jsou čísla a kolonky daňových formulářů. „Největší zážitek mám z muzikálu *Mamma Mia!*. To se opravdu velmi povedlo. Ráda vzpomínám také na *Osmýčky*, i když je to již starší inscenace. A musím říct, že velmi zajímavý byl i *Ztracený ráj*. Byl to bylo něco trošku jiného, než jsme u vás zvyklí. Z vaší nabídky v příští sezóně mě zaujala *Jana Eyrová*

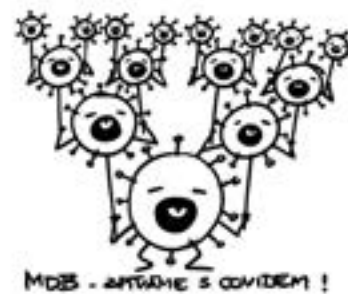

jako muzikál. Já mám totiž tento příběh velmi ráda, takže se na něj hodně těším. A samozřejmě na komedii *Světáci a Pretty Woman*. Mám u vás předplatně již hodně dlouho a vzpomínám na roky, kdy jsme do vašeho divadla chodili ještě s dětmi. Teď si jej užíváme nejen s nimi, ale i s našimi vnuky.“

Je zřejmé, že naši věrní předplatitelé mají ve svém výběru jasno, a tak jsme rádi, že jejich řady neříd-

nou. Vždyť přes všechnu tu nesnáz, kterou jsme nuceni nyní přestát, je to čistá radost, když se vám denně hlásí desítky lidí, kteří nechtějí přijít o svá místa v hledišti divadla a přinášejí nám svou vírou i naději, že vše se nakonec nějak přežene a divadlo bude znovu pokračovat ve svém díle, aby potěšilo vás, naše diváky. Děkujeme vám za to.

*Text: Helena Brzobohatá,
foto: Tino Kratochvíl*

Nedávno jsem přemýšlel nad tím, jak nám ta doba uhaní kupředu. Není to tak dlouho (i když v přemýšlení současného teenagera je to dávný pravěk), kdy se dívka a chlapec domlouvali na uskutečnění schůzky pomocí dopisů, korespondencí anebo, a to spíše ti modernější, dokonce mohli použít své telefony připojené na pevnou linku. Však i já jsem tak plánoval svá první rande, a to nejsem (samozřejmě, současný teenager by opět zapochyboval) věru žádný stařec.

Dnes, dříve než se jakákoli schůzka uskuteční, musíte „sčeknout“ (teenager chápe) neboli zkontrolovat „fejs“ a „instáč“ (pokud nevíte, ptejte se nejbližšího teenagera).

Sociální síť, ať už chceme, nebo ne, jsou dnes nedílnou součástí našich životů. Potřesení ruky vystřídal emotikon zamávání, pozdravy už nejsou v kurzu a víc než kdy dříve se do běžné komunikace dostávají slova jako „šerovat“, „filtr“ anebo třeba „lajknout“.

Ale ať už sociální síť vnímáte jakkoli, myslím, že v současné době jsou víc než užitečné. Vždyť jak jinak a snáze by se s vámi, našimi diváky a čtenáři, mohlo naše divadlo spojit?

Kouzlo těchto sítí spočívá v jejich rychlosti, ale také aktuálnosti. Stačí jedno kliknutí a vaši fotku či video si může ve vteřině prohlédnout, okomentovat anebo sdílet celý svět.

A tak vám můžeme zprostředkovat vzpomínková videa z různých ročníků předávání cen Křídla, nahlížíme spolu do divadelního zákulisí, soutěžíme s hereckými domácími mazlíčky, nabízíme záznamy našich autorských inscenací a poslední, a řekl bych asi i největší akcí, kterou jsme na našem divadelním Facebooku rozjeli, byla „písničková výzva MdB“. Princip je velmi jednoduchý. Stačí výzvu přijmout, na zadané písmenko zazpí-

vat písničku, natočit video, to nasdílet na svém profilu a následně vyzvat další dva bojovníky, kteří se se stejnou výzvou utkají, a to na další písmenko v abecedě.

Když jsme si tuto výzvu vymysleli, doufali jsme, že ji někdo přijme, osmělí se a alespoň kousek písničky nám zazpívá. Snad i proto jsme na začátek vybrali Aleše Slaninu a Kristýnku Daňhelovou, o kterých jsme věděli, že je rozhodně žádná výzva nezastaví.

A pak jsme v napětí čekali. Převezmou jejich nominování onu písničkovou štafetu? A neskončí celá tato akce jen proto, že se dalším nominovaným prostě nebude chtít zpívat? Ale to, co se nakonec stalo, předčilo veškerá naše očekávání. Již během prvního týdne jsme věděli, že jsme vytvořili něco velkého. Nezpívalo jen naše divadlo, nezpívalo jen Brno a nezpívalo jen Česko. Již dnes víme, že si výzva našla svou cestičku i do Německa, Nizozemska a dalších států.

Do výzvy se nakonec zapojili nejen herci a zpěváci, ale také muzikanti, sportovci, prodavačky, pošťáci, řidiči, trenéři, jejich rodiny, kamarádi, přátelé a vlastně všichni, které zpívání baví. Byli jsme nadšeni, když jsme slyšeli zpívat Ivu Janžurovou či skupinu Javory, ale větší radost nám nakonec udělalo to, kolik z vás, našich diváků, se do této výzvy zapojilo.

Naším cílem bylo pobavit vás a zkrátit vám čekání na to, až se všichni společně setkáme v divadle. Ale nakonec jste bavili vy nás. Anebo spíše – bavili jsme se navzájem. A my jsme rádi, že energie z každé písničky byla nesobecká, byla pro radost a byla (a je) pro všechny zdarma.

Výzva pokračuje, my si ji s vámi královsky užíváme, zpíváme si a víme, že společně zvládneme všechno. Protože ať už se stane cokoli, my každou výzvu hrdě přijmeme...

P.S. Pokud byste chtěli tato písničková videa nahát, mrkněte na fejs nebo instáč, zadejte do vyhledávače hashtag #výzvaMdB, klikněte na videa, pak je seřaďte od nejnovějších a je to (a kdybyste přece jen tápali, teenager vám pomůže).

*Text: Luboš Goby,
kresba: Jaroslav Milfaj*

Komplex Městského divadla Brno doplnila v novém tisíciletí divadelní budova Hudební scény vystavěná ve dvorním traktu mezi ulicí Lidickou a třídou Kapitána Jaroše. V listopadu roku 2001 proběhlo slavnostní uložení dvou základních kamenů, jednoho původem z newyorské Broadwaye a druhého z Dolních Věstonic. Autoři návrhu architekti Roman Mach a Josef Kubín vytvořili výškově, tvarově, materiálově i barevně členitý objekt. Prohnutou exteriérovou fasádu pojali jako síť obdélných polí s povrchem imitujícím pálenou cihlu, mezi polí pak probíhají bílé spáry a latě. Rozměrná okna odlišných velikostí obdélníkových tvarů jsou na ploše rozmístěna v nepravidelném rytmu. V jiných místech zase volili hladkou fasádu s jednoduchými pravidelnými okny menších rozměrů. Základem půdorysu stavby je obdélná jevištní a zákulisní část, k ní navazuje výšečovitá plocha hlediště a přidružených společenských prostor. Divákům umožňu-

je přístup do interiéru domu dvojice vstupů. Do přízemí (foyer 1) vede prosklené průčelí z třídy Kapitána Jaroše, přímo do patra (foyer 2) vedou prosklené vchody z ulice Lidická a dále směrem přes dvoranu. Divadelní sál obepínají ve dvou patrech obloukovitě vedené ochozy, které slouží jako prostory foyeru, bufetů, šaten a sociálních zařízení pro diváky. Jednotlivá patra mezi sebou spojují červené kulaté pilíře a dvojice krajních schodišť. Vchod do hlediště zajišťují v přízemí dva vstupy označené písmeny A a B, v horním patře čtyři vstupy C až F. Do modrých odstínů laděný sál je strmě stoupající auditorium inspirované antickým amfiteátre s kapacitou hlediště 680 míst. Diváci odtud nahlížejí na výsek čelního jevištního portálu o šířce 12 a výšce 6 metrů. Jeviště se skládá ze čtyř křížově uspořádaných čtvercových ploch o stejných velikostech. V těžišti kříže je hlavní hrací plocha, na kterou po stranách navazují dvě boční zákulisní jevi-

ště a v podélné ose jeviště zadní. K bočním jevištním dispozičně navazují i dva sklady kulis. Do technologického vybavení patří pětice trojpodlažních mobilních scénických stolů, boční nájezdové vozy, bodová propadla a deset posuvných prospektových tahů. Jejich kombinací je možné

vytvořit nepřeborné množství scénických variací. Řízení a regulaci scénické technologie umožňuje plně digitalizovaný systém. Dno orchestřiště může dosáhnout až hloubky 7,4 metru pod úroveň hrací plochy jeviště. Krok s potřebami současných produkcí drží také modernizované zvukové a světelné vybavení. Suterén skrývá strojovnu vzduchotechniky, parní výměňkovou stanici a další technické náležitosti. Zázemí scény, jako šatny hereců nebo další skladovací prostory, se nachází ve vyšších podlažích budovy. Oficiálního otevření se scéna dočkala v říjnu roku 2004, tentýž rok byla také vyhlášena Nejlepší stavbou Jihomoravského kraje a Stavbou roku.

*Text: MiMa,
foto: jeř Kratochvil,
Tino Kratochvil*

O STATEČNÉM KOVÁŘI

SCÉNIKÉ NÁVRHY JAROSLAVA MILFAJTA

František ŠKOLAŘ

MÁM RÁD, KDYŽ JE MUZIKA DOBRÁ

Dlouholetého koncertního mistra orchestru Městského divadla Brno Františka Školaře znám již mnoho let. Potkali jsme se při zkoušení v Divadle na Orlí, on už byl brněnská houslová celebrita, a já zdaleka ještě netušil, že se v budoucnu staneme kolegy v jednom angažmá. Vinou nouzového stavu jsme se skvostným muzikantem, zakladatelem a vedoucím Salonního orchestru Brno a rybářem vedli rozhovor po telefonu.

Dám si vás na hlasitý odposlech...

Já si vás dám taky na hlasitý. Slyšíte mě?

Já vás slyším výborně.

Já vás taky. A co byste tedy chtěl slyšet?

Na začátek třeba, jak jste se dostal k muzice?

To je zajímavá otázka. To bych taky rád věděl. Pocházím totiž z úplně nehudební rodiny. Nikdo z mých příbuzných nikdy na nic nehrál, nikdy nezpíval a podobně. Jako šestiletý capart jsem si vydobyl, že se chci učit hrát na housle. Byla to taková moje touha se hudebně vzdělávat.

A proč zrovna housle? Jak vás to napadlo?

Velice jednoduše. Když jsem chodil do první třídy, přišel nový učitel, který nabízel výuku hry na housle. Byli jsme asi tři, kteří se přihlásili, a mě to tak zaujalo, že se to později stalo mým celoživotním povoláním i koníčkem.

Pak jste se houslím začal věnovat víc a byl jste přijat na konzervatoř. S hraním v divadle jste začal koketovat hned po škole?

To se nedá takhle říct. S divadlem jsem se potkával, ještě když jsem byl na konzervatoři. Během pátého ročníku jsem chodil vypomáhat do rozhlasového orchestru a do filharmonie, už tehdy jsem byl na poloviční úvazek zaměstnán v orchestru brněnské opery, takže těch kontaktů s profesionálním hraním bylo docela dost. A hrál jsem taky komorní hudbu. Všechno to víceméně byla taková náhoda. Vojnu jsem sloužil v Praze v Armádním uměleckém souboru. A měl jsem možnost tam potom hrát ve vynikajícím Pražském komorním orchestru, což bylo v té době špičkové komorní těleso. Ale protože přišla taková životní událost, ke konci vojny jsem se oženil a bývalá manželka byla z Brna, nastoupil jsem do brněnské operety, kde jsem po konkurzu získal místo koncertního mistra. V tom tkví celé to tajemství.

Ale komorní hře jste se potom ještě věnoval.

Ano, ke komorní hře mě přivedl už na konzervatoři skvělý pedagog a znalec komorní hudby profesor Zbyněk Mrkos. Se spolužáky jsme pak mnohem později založili Brněnský komorní orchestr, se kterým jsme třináct let úspěšně koncertovali u nás i v zahraničí. Také jsem působil v Komorním orchestru Bohuslava Martinů, člověk toho vředycky projde víc.

Na stránkách Národního divadla Brno jsem našel, že jste se objevoval i v sólových rolích s houslemi na jevišti, je to tak?

To nejenom v Národním divadle, tehdy Státním divadle, to i teď v Městském divadle Brno jsem působil v několika inscenacích na scéně. Třeba v muzikálech *Šumař na střeše* nebo *Oliver!*. Když člověk hraje v divadle, tak se tomu nevyhne.

Někteří hráči se tomu brání, ale vy jste tomu nikdy neutekl. Baví vás i tohle? Vyjít z bezpečné zóny od pultu na noty na jeviště...

Divadelní hráči mají takový hendikep, že jsou schovaní v orchestřišti, jak my říkáme „v díře“, není na ně tolik vidět, i když v případě oper a operet, když je orchestřiště odkryté, tak tam trochu vidět je, na rozdíl od většiny kusů v MdB. A koncertní mistr má tohle prostě v povinnosti. Takže bránit se, nebránit se, patří to k mé práci.

Františku, jakou vlastně máte rád muziku?

Mám rád dobrou muziku. Hudba se totiž rozděluje jenom na dobrou a špatnou a pak je to otázka žánru. A hudebník by měl, podle mě, pokud není nějak úzce specializovaný, projít a poznat celou tu šířku od lidové muziky až po symfonickou hudbu, protože na koncertním pódiu to je úplně jiný projev a jinak se hraje, když člověk sedí přímo před diváky a není schovaný někde, kde na něj vidět není. Prošel jsem těch žánrů hodně, ať už to byla opera, opereta, různé festivaly, například v rakouském Gars am Kamp, kde jsem léta dělal koncertního mistra, symfonická hudba, komořina, teď hraji hodně muzikál a vředycky jsem si na každém žánru něco našel a nemůžu říct, že bych měl vyhraněný jeden směr. Mám rád, když je muzika dobrá.

Když sám nehrajete, pustíte si nějakou hudbu, nebo máte radši ticho, jako mnozí vaši kolegové?

No samozřejmě... Ticho je pro muzikanta vzácné, protože s hudbou stráví dost času. Když už si

něco pustím, tak je to většinou klasická symfonie nebo i opera od klasických autorů, to je takový balzám na uši.

Máte nějaké záliby, koníčky, které se netýkají hudby?

Docela rád si posedím na rybách. Příroda mě nabíjí, nabízí mi nádech. Když se rozednívá a zpívají ptáčci, příroda se probouzí, když tam tak člověk ráno sedí. Anebo jsem moc rád na zahradě, když teď začíná všechno kvést. Člověk pak přírodu úplně cítí a může si na ni sáhnout. A taky docela rád dělám manuálně různé věci. Můj dědeček byl vynikající stolař, nábytkář a naučil mě pracovat se dřevem. To jsou takové mé oblíbené činnosti, které jsou mimo hudbu, aby se člověk odreagoval, jsem přesvědčen, že je to potřeba.

Máte v těchto nelehkých dobách, kdy člověk sedí doma a nemůže vykonávat svoji uměleckou praxi (tento rozhovor byl veden v době nouzového stavu, kdy divadla nesměla hrát, pozn. autora), nějaký recept na to, jak neztrácet dobrou náladu?

Teď je to těžké. Ale já si myslím, že když je doma rodinná pohoda, tak to je nejlepší recept, jak takové situace zvládnout. Naštěstí máme k dispozici zahradu a můžeme se trochu projít. Myslím, že dobré, pohodové, rodinné zázemí je nejlepší lék na tyhle katastrofické situace.

Bližší se slavné výročí našeho divadla – 75 let od založení. Co byste Městskému divadlu popřál k těmto krásným narozeninám?

Žádné divadlo se neobejde bez obecnstva, čili já bych hlavně popřál divadlu spoustu nadšených diváků. Je to podmíněno kvalitním repertoárem, který už dopusud byl a je, takže přeji, aby se diváci stále vraceli. Není nic krásnějšího, než když člověk hraje, ať už v orchestřišti, nebo na jevišti, dívá se do publika a vidí rozzářené tváře a nadšení diváků.

Vzpomínáte na některé tituly, které vám utkvěly, které jste s oblibou hrával nebo je měl jinak rád?

Samozřejmě. To byly tituly, na které se nedá zapomenout. Třeba *Bidníci*, to byla nádhera hrát, byť to bylo těžké a dlouhé, ale člověka to úplně nabíjí, nebo *Čarodějky z Eastwicku*. A také mnoho jiných, které třeba neměly tolik repríz, ať to byl třeba *Mladý Frankenstein*, *Chicago* či *Oliver!*. Byly to skvělé inscenace.

Lidé si teď často dávají různé výzvy. Máte před sebou nějakou výzvu? Někjaký plán, projekt, na který se těšíte?

V mém věku je hlavní projekt zůstat zdravý a nějak probruslit tady tou složitou dobou a zahrát si ještě co nejvíce dobré muziky. Že i v mém „pokročilém“ věku je mi hudba nejen povoláním, ale i mým koníčkem! A z toho mám radost. To je moje krédo.

Velmi děkuji za rozhovor a přeji ještě hodně dobré muziky.

Text: Miroslav Ondra,
foto: Tino Kratochvíl

Jubilant Ladislav Mareček

Ani na prahu osmdesátky nezapře bývalý dlouholetý herec brněnského Divadla bratří Mrštíků svou ztepilou postavou a otevřenou duší moravské kořeny. Rodiče ho přivítali na svět 6. června 1940. Dětství a mládí prožil v tehdejší Gottwaldově/Zlíně, kde nastoupil také svou cestu k budoucí profesi. Jako chlapce ho díky originálním výchovným koncertům oslovila klasická hudba. V letech dospívání byl okouzlen píšňovou tvorbou V+W a Jaroslava Ježka i jejich jedinečným nadčasovým uměním. Odtud už nebylo daleko k vážnému zájmu o divadlo. V roce 1958 prošel konkurzem do Studia mladých při Divadle pracujících v Gottwaldově, jehož posláním bylo vychovávat nadané adepty z řad mládeže ke studiu herectví. V tomto prostředí nabíral L. Mareček první jevištní zkušenosti pod patronací herců J. Libíčka a J. Švehlíka, kteří ho zároveň připravili k úspěšným zkouškám na Divadelní fakultu JAMU. Zde pod vedením respektovaných herců a pedagogů J. Lázníčkové a R. Krátkého studium absolvoval. Jubilantovo první angažmá je spjato s olomouckou činohrou (1964–65). Během jedné sezóny se tu pracovní setkal s takovými legendami českého divadla, jakými byli K. Höger, Z. Štěpánek nebo O. Krejča. Po návratu z dvouletého výkonu základní vojenské služby byl od sezóny 1967–68 přijat tehdejší ředitelem M. Páskem do souboru Divadla bratří Mrštíků a zůstal mu věrný až do ukončení své aktivní herecké dráhy. Uvedl se výraznou rolí Tobiáše Říhala v novátorském muzikálovém nastudování Shakespearova *Večera tříkrálového* pod názvem *Aprílová komedie* v režii M. Páska. Po ní následovala dlouhá řada dalších postav rozličného významu a charakteru, z nichž je obtížné – podle herecových slov – jmenovat ty, jež patřily k jeho

Foto: Miloš Cimelář

S Janou Gazdíkova v komedii *Ze života hmyzu*, režie: Pavel Rímský, 1968

srdečným. Nelze opomenout, že ty nejvíc nosné a úspěšné jsou spojeny s režiséry M. Páskem a P. Rímským. Soudobá kritika spatřovala doménu herecovo tvorby ve zpodobování charakterních rolí a oceňovala širokou škálu výrazových prostředků od civilních, úsporných po emotivní až silně expresivní. Kromě účinkování na domovské scéně se mu dostávalo hojných hereckých úkolů v brněnském rozhlase, dabingovém a televizním studiu. Své bohaté profesní zkušenosti uplatnil jako pedagog při výuce uměleckého přednesu a dramatické výchovy, mj. na ZUŠ, na pedagogické a filozofické fakultě a téměř po dobu dvaceti let také jako předseda odborné poroty na celostátních přehlídkách ZUČ středních církevních škol. I po odchodu do důchodu byl ředitelem MdB Stanislavem Mošou přizván k účinkování v několika inscenacích, a tak si ho může dnešní divák pamatovat například jako Němčo Nura z působivé inscenace *Cikáni jdou do nebe*. Přejeme jubilantovi, aby i v dalších letech života mu divadlo bylo stále velkou láskou a potěšením.

Text: Ivan Dorovský

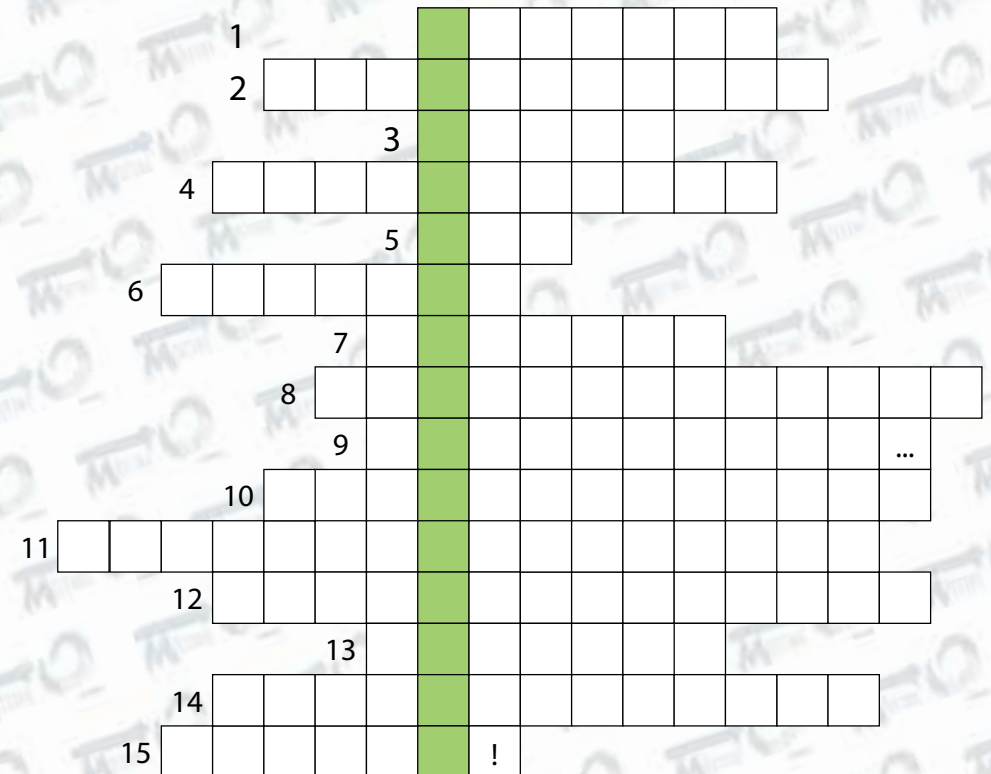
Na zahajovací zkoušce muzikálu *Jekyll a Hyde* s Františkem Horáčkem

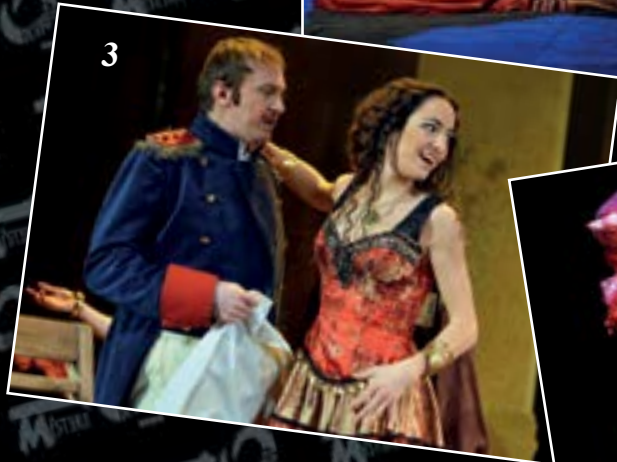
Z ARCHIVU

Neznám divadelníka, který by byl nadšen z televizního přenosu své práce. Sebedokonalejší televizní záznam postrádá totiž to pro divadlo nejpodstatnější a tím je (viz tajenka) lidského společenství. Co však umí vyvolat ztracený dojem a objevit i netušené, je divadelní fotografie.

Milí čtenáři, zavzpomínejte prostřednictvím fotografií na následujících třech stranách na inscenace z blízké i daleké historie našeho divadla. Když jejich názvy správně vyplníte do této křížovky, doplníte citát Stanislava Moši. Autory fotografií jsou jeř a Tino Kratochvílovi.

Správné odpovědi a tajenku se dozvíte v příštím čísle. A tři úspěšní luštitelé se mohou těšit i na hezké ceny. Tajenku pošlete do 20. května na adresu latzkova@mdb.cz.

V červnu 2020 při příležitosti jubilea našeho divadla vychází kniha **75 let Městského divadla Brno**. Naváže na svého předchůdce, knihu Zdeňka Srny **Půlstoletí Městského divadla Brno**, která mapovala období let 1945–1995. Nyní vycházející kniha se tak zaměří převážně na naši tvorbu v letech 1995–2020. Tu shrne ve své fundované a čtivě studii prof. Václav Cejpek. Jádrem knihy však budou zejména více než dvě stovky pečlivě vybraných fotografií, které budou dokumentovat naši inscenační žeň posledního čtvrtstoletí. Kniha tak bude luxusním dárkem všem divákům a příznivcům našeho divadelního usilování.

VÝROČÍ DIVADLA

Již brzy si připomeneme významné výročí našeho divadla. I přes současnou situaci stále věříme, že 75 let existence MdB budeme moci oslavit společně s vámi, našimi diváky. Vedle zmiňované knihy se k tomuto jubileu pravidelně vracíme i na stránkách našeho magazínu. Zatímco červenové číslo bude této události věnováno zcela, vydáme se zpět časem, a to především formou vzpomínkových rozhovorů a osobních svědectví a samozřejmě i množstvím vzácných fotografií, tentokrát pro vás máme krátký exkurz do dějin divadla, který vznikl na základě knihy Zdeňka Srny *Půlstoletí Městského divadla Brno* (1996), která detailně mapuje prvních padesát let existence našeho divadla. Z ní jsme vybrali milníky a data, která jsou pro vývoj divadla podstatná. Aby ovšem nešlo o pouhý historický exkurz, proložíme je vzpomínkami tajemnice činohry a asistentky ředitele Sylvy Smutné, která našemu divadlu věnovala celý svůj (nejen) profesní život, a dlouholetého člena divadla a také šéfa zpěvoherního souboru Igora Ondříčka. Když jsem se s nimi domlouvala na rozhovoru o dějinách MdB, s důrazem zjm. na posledních třicet, souhlasili s úsměvem, že to ale nepůjde o žádnou „historii, ale o jejich život“. Zaměřili jsme se nakonec především na počátek devadesátých let, kdy v divadle došlo k podstatné proměně a nikoho nepřekvapí, že byla započata příchodem Stanislava Moši.

• Ještě v květnových poválečných dnech roku 1945 se absolventům brněnské konzervatoře podařilo založit druhou brněnskou činoherní scénu s názvem Svobodné divadlo. Jejím prvním

sídlem byl Nový domov a jejím prvním uměleckým šéfem se stal tehdy pětadvacetiletý Milan Pásek. První uvedená hra byla Nezvalova *Manon Lescaut*, jejíž premiéra byla stanovena na 14. června 1945. Volba se mohla opřít o obrovskou popularitu Nezvalova textu mezi českou mládeží protektorátní doby. Byl to tedy, jak uvedl M. Pásek, projev radosti nad svobodou, snaha vyjevit své pocity roztančeným českým slovem.

• Svobodné divadlo pociťovalo nedostatek publika už od své druhé inscenace. Příčinami se zabývalo jak samo divadlo, tak divadelní kritika. Na schůzích se poukazovalo na špatný stav hlediště i jeviště a ukázalo se, že lepší existenci tohoto divadla může zajistit především lépe vyhovující sál ve středu města a repertoár orientovaný na literárně prověřenou, převážně komornější dramaturgii světové proveniencí a důraz na české tituly především z 20. století. Nahlédneme-li do seznamu účinkujících od roku 1945 do konce roku 1947, najdeme některá proslulá jména českého divadelního umění pozdějších let jako Vlasta Fialová, Ladislav Panovec, Miloš Hynšt, Jaroslav Rozsíval, Svatopluk Skopal, Miloš Slavík, Lubor Tokoš, Radúz Činčera či Jiří Sequens.

• Rok 1948 přinesl reorganizaci divadelní sítě. Divadlo bylo považováno „za jednu ze služeb, kterou je lidově demokratický stát povinen všem svým občanům, tak jako zdravotnickou péčí, školstvím atp... Svobodné divadlo bylo roku 1949 sloučeno se Středomoravským divadlem sídlícím v Moravské Třebové. Pro první sezónu se mu dostalo názvu Městské oblastní, od sezóny 1950/51 pak Krajské oblastní divadlo v Brně. Od 1. 9. 1954 pak přijalo jméno Divadlo bratří Mrštíků.

• V letech 1957–1960 zde výrazně v nově zřízené pozici uměleckého šéfa a režiséra působil Antonín Kurš, který obeznámen s praktikami

Lumpacivagabundus,
režie: R. Mihula, 1969
J. Kuneš, S. Zindulka, J. Tomek

vnitrostranických bojů, nebyl poslušně slepým straníkem, ale ve své tvrdohlavosti dokázal obhajovat i prosazovat zájmy a prostor pro divadlo. S jeho příchodem se proměnila především dramaturgie, a to snad radikálněji ve svých prohlášeních a manifestech než v konkrétní volbě titulů a jejich výkladu.

• Herecký obraz následující etapy tvořili Jaroslav Dufek, který zde strávil deset formujících let, jeho umělecký antipod Ladislav Lakomý, Dagmar Pistorová, jež zde zůstala až do své smrti v roce 1989, ale také Jana Hlíňáková, Jiřina Prokšová, Libuše Billová či od roku 1964 i Jaroslav Kuneš.

• K rozvoji a rozmachu a konečně etablování stálého činoherního divadla došlo v roce 1966 s příchodem Milana Páska, který byl ředitelem DbM v letech 1967–1988. Brno skutečně stálo o jeho vůdčí osobnost, neboť předmětem dohody byl i souhlas, aby nový ředitel angažoval nejen svůj režisérský tým (Pravoš Nebeský, Richard Mihula a Pavel Rímský), ale přišli s ním i herci Maxmilián Hornýš, Jiří Chalupa, Naděžda Chmelařová, Miloš Jahoda, Jana Janovská, Lumír Peňáz a Stanislav Zindulka. A bylo patrné, že brněnské divadelnictví získalo energickou, dynamickou, umělecky ambiciózní osobnost, která na

rozdíl od mnohých zvolila zdejší kulturní prostředí za své trvalé působíště.

Sylva: Divadlo jsem poprvé zavnímala v jedenácti letech. V sedmé třídě, v roce 1982, jsem s dramatickým kroužkem, s herečkou Markétou Rauschgoldovou za odměnu přišla na veřejnou generálku pohádky *Krakonošova zahrada*, pro kterou už tenkrát napsal hudbu Petr Ulrych. Na dvoře jsme potkali mladou a nadějnou herečku Simonu Pekovou a osobně jsme s ní mluvili. Tato výrazná vzpomínka pokračuje tím, jak na sebe na oně generálce začaly ječet dvě herečky. Byl to pro mě velký zážitek. A v prvéku na gymnáziu se nás jiná paní učitelka zeptala, kdo by chtěl abonentku do divadla, a tak jsem začala pravidelně chodit se spolužáky na první řadu balkon. Chodili jsme na každé představení, na některé i víckrát. První bylo *Ze života hmyzu*, kde jsem poprvé viděla i malého Petra Gazdika. Zároveň jsem byla od začátku vedle ze zahraničních muzikálů, které jsem zde poprvé viděla. Bylo to mnohem dřív, než vznikla muzikálová katedra na JAMU. Ale byly to fascinující tituly, například *Vláda žen* nebo *Žena roku*, samozřejmě se hrály i hry Voskovce a Wericha. Hrál orchestr Jožka Karena. Bylo to divadlo pro mladé lidi, fascinovalo nás to.

*Chicago, režie: R. Mihula, 1978
K. Janský, L. Kafková*

*Caesar a Kleopatra, režie: P. Rímský, 1984
J. Tomek, M. Dürrová*

*Ze života hmyzu, režie: P. Rímský, 1983
S. Zindulka, J. Gazdíková*

P. Gazdík, J. Kučera

Igor: Já jsem se právě setkal s Divadlem bratří Mrštíků poprvé doma v Prostějově, kde hostovalo s hrou *Osel a stín*. Pamatuji si, jak nás okouzly ženy, které nastoupily s rozparky na šatech, zvedaly nohy a všechny vypadaly nádherně. Bylo to, jako kdyby Ein Kessel Buntes, což pro nás tehdy byl jakýsi pomyslný vrchol moderní zábavy, přijel do Prostějova. Samozřejmě tam byli výborní pánové Tomek a Janský, ale o ty nám tehdy až tak nešlo. Bylo to zjevení.

Sylva: V této době jsem i poprvé viděla Stanislava Mošu. Vedle toho, že byl jako velmi mladý režisér podepsán právě pod oněmi progresivními tituly, které oslovovaly mladé publikum, např. drama *Sarkofág*, které tematizovalo černo-bylskou katastrofu, boccacciovská variace *Mor*, dramatisace novely Tibora Déryho *Smyslená reportáž o americkém pop-festivalu* či v roce 1989 *Pravda o zkáze Sodomy*, což byla geniální inscenace. Pracovala jsem v té době jako uvaděčka a poprvé v životě se mi stalo, že mi byl nabídnut „úplatek“, když posadím nějaké diváky na zcela vyprodané představení. A to bylo v únoru 1989! Zároveň jsem Standu Mošu vnímala i na jevišti,

neboť v mnoha inscenacích zaskakoval. Například v *Lucerně* jsem ho osobně viděla ve čtyřech různých rolích.

● V letech 1975–1982 se Pásek jaksi programově bránil jakékoli pohostinské režii na své scéně, čímž vytvářel uzavřené prostředí, v němž se postupně „vydýchal vzduch“. Od sezóny 1982/83 se v divadle mnohé začalo měnit, začala se objevovat jména hostujících režisérů nejmladší i nejstarší generace a s nimi přišel i potřebný „závan vzduchu čerstvého“. „Páskova éra“ skončila, trvala šestnáct sezón a následovala očekávaná výměna generací. Svou režijní jistotu našel Pavel Rímský (*Válka vypukne po přestávce* v roce 1976, s výborným Jiřím Tomkem). A hlavní zájem režiséra Richarda Mihuly se upíral k hudebně zábavné hře a k muzikálu. Nastudoval tři hry z repertoáru Osvozeného divadla (*Balada z hadrů*, *Slaměný klobouk*, *Osel a stín*), v nichž dominovali herci Jiří Tomek a Jaroslav Kuneš, později i Karel Janský a Stanislav Zindulka. Skutečného úspěchu, na němž měly podíl především dvě mladé herečky Eva Gorčicová a Libuše Kafková, dosáhl s americkým muzikálem *Chicago*. V sezóně 1982/83 se

objevila další tři režisérská jména – Miloš Hynšt, Pavel Doležal a Stanislav Moša.

● Ve vztahu k DbM se ještě předtím objevila i skutečnost, že normalizační čistky tvrdě postihly hereckou katedru JAMU, ze které museli odejít nejen M. Hynšt a mnozí herci činohry Státního divadla, ale i B. Srba, M. Uhde a řada dalších. Vedení převzal Oldřich Vykypěl a po kádrovém posílení učitelského sboru byli přijati mnozí členové DbM. Kmenovými pedagogy se stali P. Nebeský, především pro výuku režisérů, R. Mihula pro katedru syntetických žánrů v 80. letech, J. Janovská, M. Kročil, jako externisté P. Rímský, M. Loucká a po ní Z. Jindrová, později i S. Moša, J. Jurásek, E. Jelinková, J. Tomek, S. Jabůrek, Z. Bureš a další. Vliv této scény na hereckou i režijní výchovu se rozšiřujícím způsobem zvýšil a postupně se stal

zcela dominantním, když O. Vykypěla ve funkci vedoucího katedry vystřídal M. Pásek a po něm. R. Mihula. Z této školy vyšla řada kvalitních herců i mnohý schopný režisér. V období 1966–1975 přešlo do DbM pět absolventů – Jana Gazdíková, Marcela Dürrová, Zdeněk Maryška, Eva Gorčicová a Pavel Trávníček.

Igor: Já jsem se hlásil v roce 1990 na Katedru syntetických žánrů, kam jsem se nedostal. Po přijímacích zkouškách za mnou ale přišla blondáta paní, kterou jsem nějak podvědomě znal, byla to Zdena Herfortová, a řekla mi, ať se přihlásím ještě do nově otevřeného ateliéru Muzikálového herectví. Vůbec jsem nevěděl, o co jde. Někdo mi poradil, aby mě na zkoušky připravila Simona Peková, kterou jsem taky neznal. Ptal jsem se po ní u pokladny DbM, kam se chovalo z Lidické ulice, a paní Lukášková, která v pokladně seděla, mi tehdy řekla: „Vždyť to je ona!“ Simona Peková stála vedle mě. Když jsem pak přišel na JAMU, tak nás učil Richard Mihula a Zdena Herfortová. U přijímaček tehdy měli jistý poradní hlas i studenti. Byla to doba po revoluci a studentům měli ve společnosti významné místo. Pamatuji si, že mi tenkrát moc pomohla Jana Musilová,

*Žena roku, režie: R. Míhula, 1987
Z. Bureš, J. Kučera, L. Kačková, K. Mišurec, E. Pardus*

kteřá na JAMU právě už studovala, byla u zkoušek a podpořila mě, abych to nevzdával.
Sylva: Legendární byl i první studentský majáles v roce 1990. Klub nebyl tenkrát otevřený pro veřejnost. Oldřich Lubich, tehdejší kapelník, sehnal nejlepší muzikanty, kteří později hráli v zahraniční, takový dnešní B-Side Band, sešli se v divadelním klubu a vytvořili fantastickou atmosféru. Pamatuju si, jak bylo odpoledne, vedro, svítilo slunko a já jsem poprvé viděla Zdeňka Junáka. Seděl tam s kytarou, hrál Vysockého a byl neuvěřitelný. Divadelní klub tehdy bylo místo, kde docházelo k setkávání všech brněnských umělců napříč divadly. Chodili tam všichni. Ale konal se v něm například i takový malý interní konkurz na *Sny svatojánských nocí*, kde tehdy všechny ohromil Láry Kolář. Ten k nám přišel už o sezónu dřív z Uherského Hradiště, ale teprve potom, co zazpíval s kytarou v klubu tak, že všichni jen otevřeli pusy, mu Stanislav Moša a Zdenek Merta dali roli Oberona ve *Snech*.
Igor: A to Standa právě vždycky uměl. Vidí v hercích potenciál, o kterém mnohdy ani sami nevědí. Navíc hned obsazoval do velkých rolí mladé her-

*Popelka, režie: G. Skála, 1994
J. Musilová, I. Ondříček, M. Kobrová*

*Pravda o zkáze Sodomy, režie: S. Moša, 1989
K. Bartoň, J. Dušek, E. Gorčicová*

ce, takže ve chvíli, kdy se stal ředitelem a došlo k logické proměně jak v organizaci, tak v souboru, zůstali z herců jenom ti, kteří psychicky zvládli příliv mladých, nových tváří. Najednou přišla velká skupina herců, kteří začali dostávat velké role. Někteří to ustáli a ti, kteří ne, ti odešli.
Sylva: Nejvýraznější osobností, která zůstala a je zosobněným tohoto divadla, byl samozřejmě Erik Pardus. Nejde nevzpomínat na Erika. Ale zůstal například i Jiří Tomek, jistý si svým místem, který ale především měl mladé lidi rád a dokázal jim pomoci. Zůstali i Pavel Kunert a Karel Janský, Karel Mišurec, Zdeněk Bureš, Josef Jurásek. Z dam Eva Gorčicová, Mirka Kolářová, která tady ale byla chvilku. V dámské šatně došlo k velké proměně.
Igor: Rád vzpomínám na kolegyni Moniku Kobrovou, která nám „jelitům z JAMU“ moc pomáhala, učila nás pohybovat se a mluvit na jevišti. Byla i takový tmelič kolektivu.
Sylva: Když se vrátíme ještě před revoluci, největší hvězdy byli Tomek, Kuneš, Janský a Zindulka, na nich divadlo stálo. Z dam nejde nezmínit Jiřinu Prokšovou, která se na jevišti ob-

jevovala i po roce 2000 (hrála například v *Hello, Dolly!* či *Třech mušketýrech* Hany Burešové), a celá 70. a 80. léta by se neobešla bez Marcely Dürrové. Ale obsazování tehdy probíhalo „stranicky spravedlivě.“ Jako malá jsem si hrála na tajemnici a čárkovala jsem si, kdo co v sezóně hrál, a tak jsem ten systém odhalila. Role byly rozdělené na hlavní, střední, malé a úplně čurdy. Zkoušelo se v tzv. trojácích a každý musel mít alespoň jednu za sezónu větší roli a potom už klidně mohl hrát něco menšího. Rozhodující nebyl talent, komunisti řídili i tohle, snažili se být tzv. spravedliví. Děly se i takové věci, že jedna herečka řekla, že odejde do důchodu pouze v případě, když zde bude hrát její dcera, která neměla vůbec žádný talent. Smrtelně se urazila, když jí Standa neprodloužil smlouvu. Takovými činy založil novou éru divadla.
Igor: Soubor DbM byl po Divadle na Vinohradech nejpočetnějším souborem, takže Standa musel po svém nástupu velkou část lidí propustit. DbM v té době bojovalo o svou existenci, Standa čekal, jestli bude muset všem dát výpověď, jestli budeme zrušení, nebo ne... Když přišlo, do

*Sny svatojánských nocí, režie: S. Moša, 1992
Z. Jandová, L. Kolář*

divadla teklo, donesly se kýbly a do nich cákala voda během představení. Bylo to až smutné. Jako studenti jsme samozřejmě chodili i do Mahenky, která měla v 90. letech období velkého rozkvetu, byl tam slavný soubor – Karlík, Lakomý, Derfler, Herfortová. Divadlo bylo plné, sedávali jsme až ve čtvrtém pozadí, to je tak vysoko, že už se ti tam dělá špatně. I tam se hrály muzikály, např. *Markéta Lazarová* v režii Taranta, což byla super inscenace, ale hrálo se tak, jako v té době všude, že herec někam doběhl, došel, dokutálel se, tam ležel nebo visel mikrofon a začalo se zpívat. Na druhou stranu až u Mrštíků jsme poprvé viděli mikroporty – bylo to v *Kvítku z hororu*. Lidi chodili po jevišti, neměli v rukou šňůry a bylo je slyšet. Tancovali a nezmotávali se do šňůry. Bylo to jako zázrak.

Sylva: To ano, ale na každý mikroport byl jeden technik, a ještě ho měly jen hlavní postavy. Divadlo ale hlavně bojovalo s malou návštěvností. Hrál se třeba jen pro dvacet lidí. Na *Divotvorný hrnec* přišlo 180 lidí, a to bylo hodně, kapacita byla 500. Hrál se i pro pět lidí, když si nějaké představení koupil podnikatel.... Lidi mohli doma konečně koukat na filmy a na cizí televize. Byla to taková doba.

- Ředitel J. Kolegar musel jmenovat nástupce, a tak pověřil funkci uměleckého šéfa režiséra Stanislava Mošu. Při svém nástupu v sezóně 1990/91 převzal nový šéf divadlo s dvěma dramaturgy, dvěma režiséry, třemi výtvarníky a značně předimenzovaným souborem. Jeho prvním úkolem bylo naplnit repertoár, aby bylo co hrát, a nalézat takový, aby divadlo mohlo přestát těžkou dobu. Nezakrytá dramaturgická účelovost (*Posvícení v Hudlicích, Zlatovláska, Ach, ta hříšná nevěra, Mandragora, Hrátky s čertem* aj.) sázela především a hlavně na kvalitu svých předních herců, ať to byl Tomek, Mišurec, Kolář, Bareš, Apolenář, Kobrová, Musilová, Sagher a další. Vždyť při vši překrtnosti situace, byl to elán mladých i starších herců a hereček, který v této sezóně podržel divadlu alespoň hlavu nad vodou. A průběh událostí ukázal, že pověřený šéf nabídl v sezóně 1991/92 cestu vzhůru.

Igor: Situace se změnila ve chvíli, kdy Standa se Zdenkem Mertou udělali *Sny*. Byla to slavná premiéra, s červeným kobercem, my jako studenti JAMU jsme tancovali před divadlem, herci přijížděli k divadlu někdo Rolls Roycem, Apík popelářským vozem, byla to legrace, herci už nalíčení v kostýmech vcházeli do divadla, všude kamery, novináři.

*Kdo se bojí Virginie Woolfové?, režie: P. Veselý, 1992
J. Dvořák, Z. Herfortová, K. Janský*

Sylva: Přes Lidickou se natáhl transparent, vlastně jen bílý hadr, kde bylo napsáno *Sny svatojánských nocí*. Na fontáně jsme měli hrát v červenci, nakonec se hrálo až do září, přemlouvali nás, abychom ještě přijeli a znovu hráli.

Igor: Nikomu tehdy nevadilo, že nám to vezme celé prázdniny, protože jsme cítili, že to divadlu pomůže, a protože doma není nikdo prorokem, tak až ten pražský úspěch odstartoval úspěch i doma v Brně. Panovaly tam občas velmi bojoivé podmínky, spoustu času jsme trávili v jakýchsi tunelech pod fontánou, kde jsme samozřejmě bez toalet, bez možnosti odejít, čekali na výstup, mnoho věcí tam nefungovalo, ale všichni jsem se snažili. Například Karel Mišurec byl technicky zdatný, nachystal praktikably a deky, abychom neleželi ve vodě. Dostali jsme župany, aby nám nebyla zima. Tato blízkost lidí v podpalubí na fontáně vytvořila jistou „sounáležitost“, která je pro naše divadlo typická. To, jak se hodně známe, sdílíme osobní věci, to že nám jde o společný výsledek, vzniklo tenkrát tam a dodnes to trvá.

Sylva: A současně se slávou *Snů* přišla z Mahenovy činohry Zdena Herfortová a Jiří Dvořák a v únoru 1992 měla premiéru hra *Kdo se bojí Virginie Woolfové*. No a od té doby divadlo s návštěvností už problém nemělo...

*Kvítek z hororu, režie: P. Doležal, 1990
Erik Pardus*

*Text: Klára Latzková,
foto: archiv Mdb*

Milan Pásek

Narodil se před 100 lety 29. května v Praze, herec, činoherní a operní režisér, pedagog.

Pocházel ze Strážnice, z rodiny, kde byla velká ochotnická tradice. Podle otceva přání měl studovat na právnické fakultě. Když v době okupace byly vysoké školy uzavřeny, šel studovat na brněnskou konzervatoř obor herectví. Jeho hereckými pedagogy byli významní činoherní umělci Zdeňka Gráfová a Rudolf Walter, pod jejichž vedením Pásek s dalšími spolužáky inicioval několik představení z české i světové tvorby v Novém domově na tehdejší Falkensteinerově ulici.

Poté, co bylo Zemské divadlo uzavřeno, Rudolf Walter vytvořil ze studentského divadla poloprofesionální divadlo Komorní hry Radosti ze života. Milan Pásek zde uskutečnil tři inscenace, z nichž nejvýznamnější byla hra Franka Wedekinda *Procitnutí jara*. V této inscenaci světil role konzervatoristům, kteří podali dobré herecké výkony.

Ke konci války byl angažován u právě vznikajícího Beskydského divadla v Hranicích. Kromě herecké práce se věnoval také recitačnímu umění, zvláště pak na Rožnovském divadelním létu 1943 a 1944. Po květnu 1945 se vrací do Brna

a zakládá s dalšími divadelníky druhou profesionální scénu v Brně – Svobodné divadlo. Milan Pásek se stává v pětadvaceti letech jejím prvním uměleckým ředitelem. Jako první inscenaci nově otevřeného divadla si vybral Nezvalovu *Manon Lescaut*. „Byl to tehdy,“ jak poznamenává, „projev radosti nad svobodou, snaha vyjít své pocity roztaženým českým slovem.“ Pásek pak přechází do Národního divadla v Brně jako šéf činoherního souboru, kde setrval osm sezón. Jeho inscenace zde byly v poválečných letech velmi rozmanité (*Mrtvé moře* Jiřího Mahena, *Lorcova Krvavá svatba*, *Večer tříkrálový* a jiné). V Mahe nově činohře v padesátých letech za uměleckého vedení Zdeňka Míky byly uváděny sovětské hry, které inscenoval i Pásek. Jeho doménou byly hry klasické, kde prokázal svůj vztah k tomuto žánru (*Maryša*, *Strakonický dudák*, *Višňový sad*, *Romeo a Julie* aj.). Shakespearovou tragédií *Romeo a Julie* se rozloučil s brněnskou činohrou a přešel do Beskydského divadla. Pak nastává Páskova významná třináctiletá etapa v Krajském oblastním divadle v Hradci Králové (později Divadlo Vítězného února, nyní Klicperovo divadlo), kde zastával funkci ředitele a uměleckého šéfa. Páskova dramaturgie se soustředila na klasický repertoár (Ibsenovi *Nápadníci trůnu*, Schillerův *Don Juan*, Shakespearova *Veta za vetu*), ale i na soudobou tvorbu (Nezval, Karvaš či Jariš). Uváděl i světovou dramatickou tvorbu (*Smutek sluší Elektře*, *Návštěva staré dámy* aj.). Hradecké inscenace tehdy získaly velkou proslulost a přesáhly rámec regionu. Po třinácti úspěšných sezónách se vrací zpět do Brna jako umělecký šéf a ředitel Divadla bratří Mrštíků, které před více než dvaceti lety zakládal. Jeho příchod byl příslibem, že brněnské divadelnictví získává erudovanou, energickou, talentovanou a dynamickou uměleckou osobnost. Pásek si vytyčil cíl porovnat své představy o divadelní činnosti s uměleckými aktivitami jiných divadel. Základem repertoáru se staly hry, které inscenoval za svého působení v Hradci Králové (*Smutek sluší Elektře*, *Aprilová komedie aneb Cokoli chcete* – muzikálová variace na *Večer tříkrálový*, *Procitnutí jara*, *Maryša* aj.). Inscenace nebyly pohledem do minulosti, ale obohatil je o nové jevištní prvky a oprostil herecký projev od stereotypů a konvencí. Za svého působení zde uvedl asi padesát inscenací české i světové tvorby (*Návště-*

Jana Gazdíkova a Lumír Peňáz
v dramatu *Procitnutí jara* v roce 1968,
foto: Karol Haláček

va staré dámy, *Bouře*, *Hamlet*, *Coriolanus*, *Lesní panna*, *Drahomíra a její synové* aj.), režíroval také novinky současných autorů (*Hoře z návratu* Václava Renče, *Usedlost* Františka Bohdala aj.). Mezi jeho slavné inscenace patří *Maryša*, která byla oceněna prvním místem v celostátní soutěži jako dílo hlubokého uměleckého ponoru. Poslední tři inscenace, které zde režíroval, byly *Modrý pavilon* Jiřího Hubače, Dürrenmattovi *Fyzici* a *Urměfisto* Jana Vedrala, kterými se rozloučil se svou divadelní činností.

Věnoval se také pedagogické práci, nejprve na brněnské konzervatoři a poté na JAMU, kde se též podílel na vybudování Divadelního studia a později byl pověřen vedením herecké katedry. Na svém kontě má více než dvě stě inscenací. Žil celý svůj život pro divadelní umění jako režisér, umělecký šéf i jako herec a zapsal se nesmazatelně do historie českého divadelnictví. „Neopakovatelnost a nenávratnost okamžiku posvěceného divadelní tvorbou je jedním z největších smutků, ale také nejpodstatnější krásou a úchvatností divadelního umění,“ charakterizoval Milana Páska

jeden z jeho nejbližších spolupracovníků. Milan Pásek zemřel 27. prosince 1990 v Brně.

Text: Eva Šlapanská

Miloslav Doležal a Jitka Rákosníková
v dramatu *Manon Lescaut* v roce 1945,
foto: archiv

**MĚSTSKÉ DIVADLO BRNO
PŘIPRAVILO RÁJ.
MUZIKÁL POSTAVENÝ NA NEOTŘELÉ
HUDBĚ A DYNAMICKÉ CHOREOGRAFII**
(...) Pro Zdenka Mertu i Stanislava Mošu je typické, že (...) vytváří vlastní, neokoukané příběhy. Jinak tomu není ani v případě muzikálového *Ráje*, který uvedlo ve světové premiéře Městské divadlo Brno. Autoři se rozhodli stavět na nejmocnějším lidském fenoménu, ale zároveň také nejvíce užívaném motivu, kterým je strhující, bezmezná láska. Ocitáme se ve světě blízké budoucnosti ovládané novodobými technologiemi a záhadnou mimozemskou civilizací, která se na

**KŘÍDLA DIVADLA POMÁHAJÍ LIDEM
PŘI HLEDÁNÍ LEPŠÍ NÁLADY**

(...) Městské divadlo Brno vstoupilo v těchto dnech do intimního prostředí obývacího či pokojů svých diváků prostřednictvím internetového kanálu. „Divadlo žije i v době karantény. Realizujeme online přenosy našich inscenací. Tyto záznamy umísťujeme na náš YouTube kanál MdB TV dvakrát týdně, v sobotu a ve středu,“ uvádí mluvčí divadla Kateřina Vižďová. Dodává, že jde vždy o starší autorské inscenace napsané přímo pro Městské divadlo, které již mají po derniéře. (...) Herci také ze svých domovů stále baví diváky na sociálních sítích ze slavnostních večerů známých pod názvem *Křídla*. Tento pořad se tvoří jen jednou v roce a jeho kouzlo tkví mimo jiné i v tom, že si zde může dělat legraci každý z každého. Skeče jsou přitom určeny především pro herce a zaměstnance divadla. (...) I proto je jeho současné vysílání velmi mimořádné. (...) Divadlo také odstartovalo „Písničkovou výzvu MdB“. V jejím rámci nominovaní umělci zazpívají jednu píseň, jejíž výběr je omezen písmenem, které na ně připadne. Tímto písmenem buď musí začínat název písně, nebo jméno interpreta, a je na divácích, aby zhodnotili, jak se výzva povedla. Mnoho herců se aktivně zapojuje do čtení pohádek pro děti v nemocnicích. Na základě přečtené pohádky poté děti nakreslí obrázek, který následně poputuje do obrázkové soutěže. V pánské i dámské krejčovně a garderobě se rovněž již druhý týden ve velkém šijí ochranné roušky. (...)

Miroslav Homola,
Právo, 28. 3. 2020,

jevišti sice nikdy neukáže, přesto není pochyb o tom, že je všudypřítomná. Komunikovat však dokáže pouze za pomoci člověkem vytvořené umělé inteligence, která se zcela vzepřela svým strůjčům. Hlavní lidskou postavou příběhu odehrávajícího se čtyřicet let poté, co na Zemi došlo k záhadné katastrofě, je bývalý nadějný klavírista, nyní už stařec Ruden (Ladislav Kolář/Stanislav Slovák), kterého osud svede dohromady s malým chlapcem, který najde v troskách města funkční klavír. Chlapce jménem Malej (Lukáš Janota/Kristian Pekar) hudební nástroj natolik okouzlí, že na dlouhou dobu netouží po ničem jiném než hrát. (...) Žít ve světě ovládaném technologiemi ale začíná být stále těžší a těžší.

Hlavní hvězdou *Ráje* je bezesporu hudba. Zdenek Merta vytvořil strhující, rytmické skladby, které spolu s chytlavým textem tvoří nejvýraznější prvek celého příběhu. Choreograf Michal Matěj tentokrát herce nešetřil, taneční vystoupení (...) zapůsobí svojí živočišností, dynamikou, nespoutaností. (...) Jeviště rámuje dřevěné tyče zasazené do země, které lze vysouvat, díky čemuž je možné prostor jednoduše upravovat. (...) Scéna tak výtečně ladí s fantaskním prvkem příběhu. (...) Nejlepší herecký výkon nelze připsat nikomu jinému než Danielu Rymešovi, který se v muzikálu objevuje v roli vyspělého robota. Navcvičené, lehce strnulé pohyby spolu s výtečně namaskovanou tváří jsou opravdu působivé. (...)

Aneta Trnová,
www.informuji.cz, 11. 2. 2020

**MUZIKÁL RÁJ
METAFORICKY UKAZUJE,
JAK BYCHOM SE MOHLI MÍT, KDYBY...**
Čekání na nový muzikál z pera osvědčené autorské dvojice Stanislav Moša – Zdenek Merta (...) se vyplatilo. (...) *Ráj* nás metaforicky

přenáší do blízké budoucnosti, kdy naše osudy (možná) budou řídit stroje – počítače a roboti. (...) Obrovskou devizou nového díla je hudba Zdenka Mertu. Opět dokázal zkomponovat výsostně muzikálovou muziku, ve které se prolínají různé žánry od hudby symfonické až po elektronickou. Zazní i několik působivých šansonů, pro Mertu typických, a také krásná klavírní sóla napsaná v různé obtížnosti pro tři generace klavíristů (herců). Celá kompozice se velmi příjemně poslouchá. Děj skrývá, jak jsme u Stanislava Moši zvyklí, celou řadu metafor a úvah, zároveň ale nepostrádá ani humor a nadhled. (...) Hlavní postavu onoho nadějného klavíristy ztvárnil během premiéry Lukáš Janota, zcela přesvědčivý ve všech odstínech své figury. Ať už se jednalo o zprvu povýšeného floutka, který má raději hudbu, než lidi, tak v dalších scénách muzikálu, kdy se příběh „trochu (ne)lidsky zvrhne“. O čtyřicet let starší stejnou postavu pak ztvárňuje charismatický Ladislav Kolář, jako vždy lidský a niterný. Krásný muzikální výkon předvádí coby desetiletý chlapec Martin Bajer. Pak je tu ovšem Viktória Matušovová, ohnivá Oré, hlavní ženská

KŘÍDLA 2019/2020
divácká anketa

Nejoblíbenější herec:

Nejoblíbenější herečka:

Nejvýraznější tvůrčí počin: (dramaturgie, scéna, kostýmy, hudba, choreografie, rekvizity, masky, plakát atd.)

Nejoblíbenější inscenace:

- Václav Havel / **Žebrácká opera**
- Benny Andersson, Björn Ulvaeus, Catherine Johnson / **Mamma Mia!**
- Miloš Urban, Stanislav Slovák, Jan Šotkovský / **Santiniho jazyk**
- Johann Nepomuk Nestroy / **Pro nic za nic**
- Zdenek Merta, Stanislav Moša / **Ráj**
- John Milton, Dodo Gombár / **Ztracený ráj (zpráva o člověku)**
- Luther Davis, Robert Wright, George Forrest, Maury Yeston / **Grand Hotel**
- William Shakespeare / **Antonius a Kleopatra**
- Božena Němcová, Petr Ulrych / **O statečném kováři**

postava příběhu. Výborná zpěvačka i herečka s talentem na rozdávání. Temperamentní tanečnice, pro níž také začíná být život plný počítačů, robotů, nesmyslných příkazů a dokonce zakazu plodit děti čím dál nesnesitelnější. Další velkou, a hodně netradiční muzikálovou postavou, je robot AM111, kterého při prvním uvedení mistrně sehrál Daniel Rymeš. Během celého večera absolutně nevyplavil z pózy, co se týče gest, mimiky, robotické chůze a specifické řeči. Rozesmával i děsil, přičemž pochvalu si zasloužil i skvělé namaskování. V uhrančivou vědmu, nádherně zpívající Mertovy šansony nezaměnitelnou barvou hlasu, se proměnila Zora Jandová. (...) Dílu maximálně posloužila temperamentní, atraktivní a zejména výrazově přesná choreografie Michala Matěje. Jeden z nejlepších tanečních zážitků, který jsem v poslední době na české muzikálové scéně viděl! Scénograf Christoph Weyers si tentokrát vystačil s technicky jednodušším řešením. Dominantou scény jsou dřevěné tyče, lana a bílá plátna, jež dle potřeby ohraničují a vymezují prostor až k zadnímu jevišti, na kterém tentokrát hraje orchestr MdB, jako obvykle příklad-

ně sehraný pod vedení dirigenta Dana Kalouska. Úspornější scéna působí zajímavě v kontrastu s nadčasovými kostýmy Andrey Kučerové, které jako by diváky odkazovaly z blízké budoucnosti až ke kořenům lidstva. Muzikál *Ráj* završuje autorskou trilogii Stanislava Moši a Zdenka Mertvy velmi působivě. Nabízí nejen zamyšlení nad světem, ke kterému nás mohou dovést často zneužívané moderní technologie, ale také dobře poslouchatelné melodie a doslova strhující a dynamická taneční čísla. (...)

Vítězslav Sladký,
www.musical-opereta.cz, 23. 2. 2020

LÍBIVÝ MUZIKÁL (...)

(...) V režii a úpravě zkušeného Petra Gazdika na Hudební scénou razantně vtrhl světově populární takzvaný jukebox muzikál *Mamma Mia!*. (...) Jednoduchá, chytře vystavěná story, v níž se v den své svatby dvacetiletá Sophie pokouší zjistit, kdo ze tří někdejších matčinyých milenců je její otec, má v Městském divadle Brno všechny předpoklady profesionálně perfektního ztvárnění. Emil Konečný evokoval slunnou atmosfé-

Hlasujte v divácké anketě Křídla a oceňte výkony těch, kteří si to podle Vás zaslouží nejvíc! Hlasovat můžete vícekrát, ovšem pouze prostřednictvím tohoto hlasovacího lístku (internetové zaslání hlasů je zrušeno), který najdete v každém vydání časopisu Dokořán, ve foyeru Činoherní a Hudební scény či v pokladnách MdB. Výsledky ankety vyhlásíme v prosinci 2020 během slavnostního předávání cen. Vyhrát však můžete i Vy! Každý měsíc vylosujeme jednoho šťastlivce, který od nás získá věcnou cenu. Proto prosím vyplňujte také Vaši e-mailovou adresu a telefon, abychom se s Vámi mohli spojit.

Jméno:

.....

E-mail:

.....

Tel. číslo:

.....

Anketní lístek vhodte do schránky ve foyeru Činoherní či Hudební scény nebo v centrální pokladně MdB nejpozději do 30. 11. 2020. Děkuje!

Městské divadlo Brno
Lidická 1863/16, 602 00 Brno
+420 533 316 360, predprodej@mdb.cz

ru řeckého ostrova hlavně pohyblivými domky, Eliška Ondráčková Lupačová ji oživila pastelovými kostýmy. (...) Výsledkem je kvalitní odchovný hit. (...)

Vít Závodský,
Týdeník Rozhlas, 3. 2. 2020

SCÉNOU MUZIKÁLU JE NUTNÉ OHROMIT

Skrze jeho divadelní scénografi se diváci přenášejí do příběhů jako *Mary Poppins*, *Kráska a zvíře*, *Kočky* či *Bídníci*. Tvorbu Petra Hlouška, jež kromě divadelních kulis mnohdy zahrnuje i videoprojekce, neznají jen lidé, kteří zavítají do Městského divadla v Brně, ale i návštěvníci scén v New Yorku, Reykjavíku, švýcarském Walenstadtu nebo Oslu. (...) Věnuje se také ilustracím i hudbě, ale ani tak není výčet toho, čím se zabývá, kompletní.

Kým vším je tedy Petr Hloušek?

Nejvíc se považuje za výtvarníka. Ale baví mě vše, co moje práce obnáší a k čemu se dostanu při konkrétních projektech. V divadle jde o tvorbu scény nebo videoprojekci. Vytvářím však i videa, kde mě do procesu tvorby baví vstupovat jako scenárista, režisér i jako designér prostředí, což se týká třeba představení, která jsem vytvořil pro brněnskou hvězdárnu. (...)

Co na vaši práci divadelní kritici oceňují? Snažíte se od jiných odlišit?

Není to ani snaha se odlišit, ale určitě mám svůj styl, jenž souvisí s tím, jak nad scénou uvažuji. Kritika oceňuje přesnost a preciznost, s jakou se snažím scénu tvořit pro konkrétní představení. Málokdy se přitom cítím jako individuální autor. Kreativní tým v divadle není o tom, že si každý jede své, ale pracujeme spolu pro jednu danou věc. (...) Tvorbu scény vnímám jako službu hře. Musí lahodit divákově oku a být funkční pro pohyb herců. Vše do sebe musí zapadnout.

Stalo se vám, že si scéna s hrou tak úplně neseďly?

Takový případ si nepamatuji, ale spíše je to tak, že ani nápaditá scénografie nezaručuje úspěch hry. Divadlo je magie, všechny složky se musí potkat a ještě něco navíc – dobrá konstelace, napojení s diváky, uvedení ve správný čas. (...)

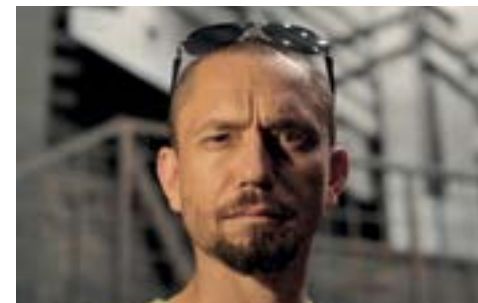
Co všechno dnes divadelní scénograf řeší?

U velkých produkcí prakticky vše. Nejde jen o vizuální stránku, ale i technickou. Většina mu-

zikálů je postavena právě na scénografii, takže heslo zní: Čím víc, tím líp. Minimalismus se tu nenosí, s tím uspějete možná v opeře. Muzikál se vždy musí podobat filmu a scénou diváky ohromit, přibít je k sedadlu. Ale prostor na jevišti není nafukovací a během dvou hodin se vystřídá několik scén. Řeší se, jak může jedna kulisa z jiné strany sloužit k dalšímu účelu, pokud jsou v představení nějaké efekty, tak jaké má divadlo technické možnosti, aby šel trik provést. Třeba právě u *Mary Poppins* jsme si v Brně museli půjčit zařízení pro létání.

Říkáte, že u scény se s vizuálními prvky a kulisami nešetří. Máte nějakou hranici v případě vašich videoprojekcí, aby si divák stále připadal jako v divadle, ne v kině?

Zásadně jsem proti tomu, aby na plátně vystupovali herci, protože herecká akce má zůstat na

jevišti. To je jedna má hranice a druhé pravidlo zní, že videoprojekce v představení na sebe nesmí přitahovat přehnanou pozornost. Jsou součástí scény, kterou pouze dotvářejí. (...)

Potřebujete jako výtvarník ještě vůbec tužku a papír?

Jasně! I divadelní scéna vzniká nejdříve na papíře. Teprve když mám náčrt, začínám tvořit 3D model v počítači, díky čemuž vidím, jak se může kulisa rozdělit, aby se s ní dalo manipulovat, hlídám si, aby se vše na jevišti vešlo. (...)

Pomáhá vám při tvorbě muzikálových scén, že jste sám hudebník?

Je to určitě výhoda. Hudbu poslouchám hodně a nechávám se jí inspirovat při tvorbě světelného designu konkrétních scén, aby světla i videoprojekce byly v souladu s hudbou a její rytmy. (...)

Zuzana Brandová,
Mladá fronta Dnes, 18. 2. 2020

Milí diváci, pravděpodobně jste již zjistili, že se vyplatí nás sledovat nejen na stránkách Dokořanu a na webové adrese, ale také se stát našimi fanoušky na Facebooku a Instagramu. Jedině tam se v těchto dnech můžete dozvědět jednak aktuální informace nejrychleji, ale také zde pro vás pravidelně uveřejňujeme videa, fotografie a součteže. Naleznete zde i videa z minulých ročníků Křídel, osobní pozdravy od herců, první videoklip natočil i Petr Gazdík! V době vyhlášeného nouzového stavu a v časech, kdy za námi nemůžete přijít do divadla, jsme se ovšem rozhodli ještě k dalšímu kroku. Na YouTube každý týden dáваме záznam jedné z našich starších inscenací. Jde převážně o tituly autorské, které byly napsány pro naše divadlo a na jevišti se s nimi již setkat nemůžete. Ačkoli se nám podařilo domluvit s autory rockového muzikálu *Evangelium o Marii*, a tak jsme vám jím mohli zpestřit Velikonoce díky jejich osobnímu souhlasu. Je to věc nebývalá, stále věříme, že divadlo je divadlem pouze ve chvíli, kdy dochází k setkání herce a diváka. Ovšem stejně tak nebývalá je doba, kterou právě prožíváme, a proto se vám tímto sdílením již pro-

běhlých inscenací snažíme poděkovat za přízeň a důvěru, které nám stále také prostřednictvím sociálních sítí posíláte.

Děkujeme mockrát za vaši náklonnost a sledujte nás!

Květa K.: Děkujeme. Na tento herecký koncert, kulišácké pohledy pana Polívky a blikání v očích pana Isteníka, když si nahrávali. Všichni ostatní taky naprosto úžasní. Nejlepší hláška pro mě „intelektuální bonsaj“, nikdy nezapomeneme. Z obrazovky jsem hltala každý detail, i když MdB naživo je prostě naše NEJLEPŠÍ. Moc všechny zdravíme.

Květa R.: I já jsem s radostí a natěšená sledovala a bavila se. I když v divadle je v divadle, ale díky i za tuto možnost. Ze záznamu občas nebylo rozumět každému slovu. I tak zážitek a herecký koncert. (*Lakomec*)

Jiří H.: Svět plný andělů, aneb o smíření a usmíření. Originální základ, který se prolíná celou více jak dvacetiletou spoluprací pánů Merty a Moši. Před 20 lety téměř zjevení...

Jana B.: Jeden z nejkrásnějších muzikálů, jaké jsem u nás v Brně v divadle viděla. Děkuji, byl to úžasný nápad poslat nám ta představení domů. Ještě jednou velké díky.

Jana F.: Božííííííííí! Viděla jsem teď poprvé a fakt nádherný muzikál, děkujeme za emoce, které nám díky představením posíláte prostřednictvím obrazovek domů. Člověk si zabřečí, zasměje se, uvolní se od starostí všedních dní, zamyslí se a tak dál... skvělý počín MdB. BRAVO, jste prostě NEJLEPŠÍÍÍÍÍÍÍÍÍÍ! (*Svět plný andělů*)

Marta B.: Děkujeme, sledujeme s dětmi záznamy představení z dob, kdy je ani nemohly vidět, protože byly ještě malé. ;o) Těšíme se do divadla.

Kateřina T.: Mockrát děkuji za video :-). *Smrt Pavla I.* si pamatuji jako velmi intenzivní divadelní zážitek a jako dílo kvalitní od pera autora přes scénu a režii až po herecké výkony. Nemohla jsem odolat a pustit si to znovu a znovu to prožít i s tou tísnivou a bolavou atmosférou. Díky ještě raz!

*Text: Klára Latzková,
foto: Tino Kratochvíl*

PARTNEŘI DIVADLA

OKNO STYL
Mezi nebem a zemí. Dokonalá okna

system
SW HW

BUSINESS CENTRE
VÍDEŇSKÁ

ZSD

JSC BRNO s.r.o.

PS BRNO

Carmen Flora
květinářství a aranžovna

PSK GROUP
DYNAMICKÁ STAVEBNÍ SPOLEČNOST

**ZOO
BRNO**

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

SNIP & CO
REKLAMNÍ SPOLEČNOST

REALMEDIA

B

DOKOŘÁN KVĚTEN 2020 Městské divadlo Brno

Ředitel:

Stanislav Moša

Lidická 1863/16, 602 00 Brno

Tel.: +420 533 316 320

+420 533 316 360

www.mdb.cz

Šéfredaktorka:

Klára Latzková

Tisková mluvčí:

Kateřina Vižďová

Grafická úprava:

Petr Hloušek,

Petr Konečný

Periodikum registrováno
pod číslem MK ČR E 12150

255. číslo

Vydalo MdB za finanční podpory

Ministerstva kultury ČR

Uzávěrka: 20. 4. 2020

Náklad 5 600 ks

Titulní strana:

foto: Nikol Wetterová

Také se už těšíte, až se v létě uveleběte na Biskupském dvoře ve svém sedadle, ze kterého budete pozorovat krásné příběhy oděné do hudebního hávu v těch nejpůsobivějších kulisách? Nečekejte na léto a zajistěte si své vstupenky na tento nevšední zážitek již nyní! A jaké tituly jsou pro vás připraveny? Novinkou letošní sezóny se stane divadelní verze známého pohádkového příběhu Boženy Němcové *O statečném kováři*. Další „malou premiéru“ zde prožije *Zamilovaný Shakespeare*, který se vůbec poprvé přesune z Činoherní scény do prostor Biskupského dvora. Navrátí se i novinky minulých let *Romeo a Julie* či *Tři mušketýři*. A chybět samozřejmě nebudou ani naše stálice *Noc na Karlštejně* a *Lakomec*. Vstupenky jsou již v prodeji na www.mdb.cz!

CONYA
cz

Antonius a Kleopatra

režie: Stanislav Moša

NIC NÁS NEZASTAVÍ

FOTOGRAFIE ZE ZKOUŠEK DRAMATU ANTONIUS A KLEOPATRA